

دانشگاه فنی و حرفه ای
معاونت فرهنگی و دانشجویی
دفتر فرهنگی و اجتماعی

دعای امام سجاد علیه السلام هنگام ورود به ماه مبارک رمضان :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِحَمْدِهِ وَ جَعَلَنَا مِنْ أَهْلِهِ لِنَكُونَ لِإِحْسَانِهِ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ لِيَجْزِيَنَا عَلَى ذَلِكَ جَزَاءَ الْمُحْسِنِينَ
حمد و سپاس خداوندی را که ما را به حمد و سپاس خویش راه نمود و از جمله حامدان خود قرار داد، تا از شکرگزاران احسان او باشیم. و ما را در برابر حمد و سپاس خویش پاداش داد، آن سان که نیکوکاران را پاداش دهد.

وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي حَبَاتَنَا بِدِينِهِ وَ اخْتَصَّنَا بِمِلَّتِهِ وَ سَبَّلَنَا فِي سُبُلِ إِحْسَانِهِ لِنَسْأَلَهَا بِمَنِّهِ إِلَى رِضْوَانِهِ حَمْدًا يَتَقَبَّلُهُ مِنَّا وَ يَرْضَى بِهِ عَنَّا
حمد و سپاس خداوندی را که دین خود به ما ارزانی فرمود و ما را به آیین خویش اختصاص داد و به راههای احسان خود در آورد، تا به مدد احسانش در طریق خشنودی اش گام برداریم. حمد و سپاسی که شایان قبولش افتد و بدان از ما خشنود گردد.

وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ مِنْ تِلْكَ السُّبُلِ شَهْرَهُ رَمَضَانَ شَهْرَ الصِّيَامِ وَ شَهْرَ الْإِسْلَامِ
حمد و سپاس خداوندی را که یکی از آن راهها که در برابر ما گشوده، ماه خود، ماه رمضان است، ماه صیام و ماه اسلام

وَ شَهْرَ الطُّهُورِ وَ شَهْرَ التَّمْحِيطِ وَ شَهْرَ الْقِيَامِ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَ الْفُرْقَانِ
ماه پاکیزگی از آلودگی ها، ماه رهایی از گناهان، ماه نماز، ماهی که در آن قرآن نازل شده، قرآنی که راهنمای مردم است و نشانه آشکار هدایت است و تمیز دهنده حق از باطل است.

فَأَبَانَ فُضِيلَتَهُ عَلَى سَائِرِ الشُّهُورِ بِمَا جَعَلَ لَهُ مِنَ الْحُرْمَاتِ الْمُؤَفَّرَةِ وَ الْفَضَائِلِ الْمُشْهُورَةِ فَحَرَّمَ فِيهِ مَا أَحَلَّ فِي غَيْرِهِ إِعْظَامًا
پس به حرمت بی شمار و فضیلت بسیاری که بدین ماه ارزانی داشت، برتری آن را بر دیگر ماهها آشکار ساخت. برای بزرگداشت آن، هر چیز را که در دیگر ماهها حلال داشته بود، در این ماه حرام کرد.

وَ حَجَرَ فِيهِ الْمُطَاعِمَ وَ الْمَشَارِبَ إِكْرَامًا وَ جَعَلَ لَهُ وَقْتًا بَيِّنًا لَا يَجِيزُ - حَلَّ وَ عَزَّ - أَنْ يَقْدَمَ قَبْلَهُ وَ لَا يَقْبَلَ أَنْ يُؤَخَّرَ عَنْهُ
گرامیداشت آن را هر خوردنی و آشامیدنی ممنوع داشت و برای آن زمانی معین قرار داد، آن سان که اجازت ندهد روزه آن پیشتر ادا گردد و نپذیرد که به تأخیر افتد.

ثُمَّ فَضَّلَ لَيْلَةَ وَاحِدَةٍ مِنْ لَيَالِيهِ عَلَى لَيَالِي أَلْفِ شَهْرٍ وَ سَمَّاهَا لَيْلَةَ الْقَدْرِ تَنْزِيلَ الْمَلَائِكَةِ وَ الرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ دَائِمٌ الْبَرَكَةِ إِلَى طُلُوعِ الْفَجْرِ عَلَى مَنْ يَتَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ بِمَا أَحْكَمَ مِنْ قَضَائِهِ
آنگاه شبی از شبهای این ماه برگزید و بر شبهای هزار ماه برتری داد. و آن شب را «لایله القدر» نامید. در آن شب، فرشتگان و روح، به فرمان پروردگارشان، بر هر يك از بندگان او - که بخواهد - نازل می شوند، همراه با تقدیری تغییر ناپذیر. آن شب، شب سلام و درود فرشتگان است و دامنه برکاتش تا سپیددم کشیده شود.

دانشگاه فنی و حرفه ای معاونت فرهنگی و دانشجویی دفتر فرهنگی و اجتماعی

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ أَلْهِمْنَا مَعْرِفَةَ فَضْلِهِ وَ إِجْلَالَ حُرْمَتِهِ وَ التَّحَفُّظَ مِمَّا حَظَرْتَ فِيهِ
بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و شناخت فضیلت این ماه و بزرگداشت حرمت آن و پرهیز از هر چه در این ماه ما را از آن منع کرده‌ای. به ما الهام کن.

وَ أَعْنَا عَلَى صِيَامِهِ بِكَفِّ الْجَوَارِحِ عَنْ مَعْاصِيكَ وَ اسْتِعْمَالِهَا فِيهِ بِمَا يُرْضِيكَ حَتَّى لَا نُصْغِيَ بِأَسْمَاعِنَا إِلَى لَعْوٍ وَ لَا نُسْرِعَ بِأَبْصَارِنَا إِلَى لَهْوٍ
و ما را به روزه داشتن یاری ده: آن سان که اعضای بدن خویش از معاصی تو بازداریم و در آنچه سبب خشنودی توست به کار داریم، تا به هیچ سخن بیهوده گوش نسپاریم و به هیچ لهو و بازیچه ننگریم

وَ حَتَّى لَا تَبْسُطَ أَيْدِيَنَا إِلَى مَخْطُورٍ وَ لَا نَخْطُوَ بِأَقْدَامِنَا إِلَى مَحْجُورٍ وَ حَتَّى لَا تَعِيَ بَطُونُنَا إِلَّا مَا أَخْلَلَتْ
و به هیچ ممنوع دست نگشاییم و به سوی هیچ حرامی گام بر نداریم و چیزی جز آنچه تو حلال کرده‌ای در شکمهای خود جای ندهیم

وَ لَا تَنْطِقَ أَلْسِنَتُنَا إِلَّا بِمَا مَنَّلَتْ وَ لَا تَتَكَلَّفَ إِلَّا مَا يَذْنِي مِنْ ثَوَابِكَ وَ لَا تَتَعَاطَى إِلَّا الَّذِي يَبْقَى مِنْ عِقَابِكَ
و زیبانتان جز سخن تو نگوید و رنجی بر خود هموار نکنیم جز آنکه ما را به ثواب تو نزدیک سازد و کاری نکنیم جز آنچه ما را از عقاب تو در امان دارد.

ثُمَّ خَلِّصْ ذَلِكَ كُلَّهُ مِنْ رِئَاءِ الْمُرَائِينَ وَ سَمْعَةَ الْمُسْمِعِينَ لَا نَشْرُكَ فِيهِ أَحَدًا دُونَكَ وَ لَا نُبْتَغِي فِيهِ مَرَادًا سِوَاكَ
ای خداوند، از تو می‌خواهیم که این همه اعمال را از ریای ریاکاران و آوازه در افکندن آوازه افکنان دور نگه داری. و چنان باد که کسی را در عبادت با تو شریک نسازیم و جز تو برای خود مرادی نجویم.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ قَفْنَا فِيهِ عَلَى مَوَاقِبِ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ بِحُدُودِهَا الَّتِي حَدَّدْتَ
بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و در این ماه ما را به اوقات نمازهای پنجگانه آگاه فرما: به حدود و احکامش که مقرر داشته‌ای

وَ فَرُوضِهَا الَّتِي فَرَضْتَ وَ وَطَافِهَا الَّتِي وَطَفْتَ وَ أَوْقَاتِهَا الَّتِي وَقَّتَ
و واجباتش که واجب ساخته‌ای و شروط و هنگامش که معین کرده‌ای.

وَ أَنْزَلْنَا فِيهَا مَنزِلَةَ الْمُصِيبِينَ لِمَنَازِلِهَا الْحَافِظِينَ لِأَرْكَانِهَا الْمُؤَيَّدِينَ لَهَا فِي أَوْقَاتِهَا عَلَى مَا سَنَّهُ عِبْدُكَ وَ رَسُولُكَ - صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ -
ای خداوند، چنان کن که به هنگام نماز همانند کسانی باشیم که به منازل والای آن راه می‌یابند و همه ارکان آن رعایت می‌کنند و آن را به وقت خود، به آیین بنده تو و رسول تو محمد - صلی الله علیه و آله -

فِي رُكُوعِهَا وَ سُجُودِهَا وَ جَمِيعِ فَوَاضِلِهَا عَلَى أَيْمَنِ الطُّهُورِ وَ اسْبِغِهِ وَ أَبْيِنِ الْخُشُوعَ وَ أْبْلِغِهِ
در رکوع و سجود و همه فضیلت‌هایش، به کامل‌ترین وضوء و طهارت و در نهایت خشوع به جای می‌آورند.

وَ وَقَفْنَا فِيهِ لِأَنَّ نَصَلَ أَرْحَامِنَا بِالْبِرِّ وَ الصَّلَةِ وَ أَنْ تَتَعَاهَدَ جِيرَانَنَا بِالْإِفْضَالِ وَ الْعَطِيَّةِ
ای خداوند، در این ماه ما را موفق دار که به خویشاوندانمان نیکی کنیم و به دیدارشان بشتابیم و همسایگانمان را به بخشش و عطای خویش بنوازیم

وَ أَنْ تَخْلَصَ أَمْوَالُنَا مِنَ التَّبَعَاتِ وَ أَنْ نُطَهِّرَهَا بِإِخْرَاجِ الزَّكَاةِ
و اموالمان را از هر چه به ناحق بر آن افزوده‌ایم پیراسته داریم و با ادای زکات پاکیزه گردانیم

وَ أَنْ نُرَاجِعَ مَنْ هَاجَرَنَا وَ أَنْ نُنْصِفَ مَنْ ظَلَمَنَا وَ أَنْ نُسَالِمَ مَنْ عَادَانَا حَاشِيَ مَنْ غُودِي فِيكَ وَ لَكَ
و با آنان که از ما گسیخته‌اند ببیوندم و با آن که در حق ما ستمی روا داشته به مقتضای انصاف رفتار کنیم و با آن که با ما دشمنی ورزیده دوستی کنیم، جز آن کسان که به خاطر رضای تو با آنان دشمن شده‌ایم،

فَإِنَّهُ الْعَدُوُّ الَّذِي لَا تُوَالِيهِ وَ الْجَزْبُ الَّذِي لَا نَصَافِيهِ
که با چنین دشمنی هیچ‌گاه سخن از دوستی نگوییم و همدل نشویم.

وَ أَنْ نَتَقَرَّبَ إِلَيْكَ فِيهِ مِنَ الْأَعْمَالِ الزَّكَايَةِ بِمَا تُطَهِّرُنَا بِهِ مِنَ الذُّنُوبِ
ای خداوند، در این ماه ما را توفیق ده که به کردارهای پسندیده به تو تقرب جویم، آن سان که ما را از گناهان پاک داری

از دعای چهل و چهارم امام سجاد در می یابیم که:

۱. ماه رمضان بر ماه‌های دیگر به سبب برکات و حرمت‌های فراوان، کرامت‌ها و شرافت‌های آن برتری دارد.
۲. از این دعا در می‌یابیم که خداوند برای این ماه وقت آشکاری قرار داد و اجازه نمی‌دهد که بیش انداخته شود و نمی‌پذیرد که از آن وقت تاخیر بیافتد؛ بنابراین جایی برای چانه زنی‌ها، تاویل نمودن‌های دلخواه و تفسیرهای به رأی در وادی تعیین زمان برای این ماه نخواهد بود.
۳. ماه رمضان به این دلیل که شب قدر در آن قرار دارد بر ماه‌های دیگر برتری دارد زیرا شب قدر شبی است که بر شب‌های هزار ماه برتری داد و این شب تا طلوع فجر دائم البرکه است.
۴. شب‌های ماه مبارک رمضان زمان نزول فیض خدا است. یکی از فیض‌های خاص الهی که کرم و بخشش‌وی است طبق بیان امام سجاد (ع) در هر شبی از شب‌های این ماه مبارک فرو فرستاده می‌شود.
۵. یکی از خصوصیات شب‌های ماه رمضان آزادسازی گردن‌های در رهن و جان‌های گروگان در بند انواع عسبان و طغیان است.

دانشگاه فنی و حرفه ای
معاونت فرهنگی و دانشجویی
دفتر فرهنگی و اجتماعی

۶. یکی دیگر از ویژگی‌های روزها و شب‌های این ماه پربرکت شاهد بودن این ماه و شهادت دادن این ایام در دنیایی دیگر و پرونده سازی براساس اعمال ما در روزها و شب‌های این بخش از عمر و زندگانی ما است.
۷. در این دعا امام سجاد (ع) حرمت زمان نماز را از خداوند بلندمرتبه درخواست می‌نماید. خدایا ما را در این ماه بر اوقات نمازهای پنج‌گانه باحدود و احکامش که مقرر نموده ای و واجباتش که واجب کرده ای و شروط و اوقاتش که شرط و تعیین نموده ای آگاه گردان.
۸. در تفکر امام (ع) روزهای این ماه زمان روزه داری، و شب‌ها موقع ایستادن و قیام است. در این دعا قیام را به نماز، تضرع، خشوع و ذلت در برابر پروردگار عالمیان معنا نموده است.
۹. براساس انسان شناسی الهی، امام در دعا اعلام می‌کند که زینت و زیور ماه مبارک به طاعت ما برای خداست.

التماس دعا